

Eurooppa-neuvosto

**Bryssel, 19. joulukuuta 2024
(OR. en)**

EUCO 50/24

**CO EUR 44
CONCL 6**

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Eurooppa-neuvoston kokous (19. joulukuuta 2024) – Päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Eurooppa-neuvoston edellä mainitussa kokouksessa hyväksymät päätelmät.

Eurooppa-neuvosto kokoontui perustamisensa 50-vuotisjuhlavuoden merkeissä.

Eurooppa-neuvosto kävi keskustelun Ukrainan presidentin kanssa.

EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokous 18. joulukuuta 2024 antaa uutta pontta Euroopan unionin ja Länsi-Balkanin strategiselle kumppanuudelle.

I UKRAINA

1. On kulunut yli 1 000 päivää siitä, kun Venäjä aloitti täysimittaisen sotilaallisen hyökkäyksen, ja Eurooppa-neuvosto toistaa tuomitsevansa jyrkästi Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan, joka rikkoo selvästi YK:n peruskirjaa, ja vahvistaa jatkavansa tukeaan Ukrainan itsenäisyydelle, suvereniteetille ja alueelliselle koskemattomuudelle maan kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä. Se vahvistaa myös, että Euroopan unioni on vakaasti sitoutunut jatkamaan poliittista, rahoituksellista, taloudellista, humanitaarista, sotilaallista ja diplomatian avulla annettavaa tukeaan Ukrainalle ja sen kansalle niin kauan ja niin voimakkaasti kuin se on tarpeen. Venäjä ei saa voittaa.
2. Eurooppa-neuvosto vahvistaa tukensa kattavalle, oikeudenmukaiselle ja kestäväälle rauhalle, jonka perustana ovat YK:n peruskirjan periaatteet ja kansainvälinen oikeus ja joka on Ukrainan rauhansuunnitelman keskeisten periaatteiden ja tavoitteiden mukainen, ja korostaa periaatetta, jonka mukaan Ukrainaa koskevia aloitteita ei tehdä ilman Ukrainaa. Tätä varten Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot jatkavat intensiivisiä maailmanlaajuisia vaikuttamistoimiaan ja osallistuvat Euroopan turvallisuuteen vaikuttaviin keskusteluihin.

3. Eurooppa-neuvosto tarkasteli toimia, joilla toimitetaan sotilaallista tukea Ukrainalle. Ukrainan auttamiseksi puolustautumaan tehokkaasti Venäjän hyökkäystä vastaan Eurooppa-neuvosto kehottaa kiireellisesti tehostamaan toimia, jotka koskevat erityisesti ilmapuolustusjärjestelmien, ammusten ja ohjusten toimittamista sekä tarvittavan koulutuksen ja tarvikkeiden toimittamista ukrainalaisille prikaateille. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää tehostaa työtä Ukrainan puolustusteollisuuden tukemiseksi ja kehittämiseksi edelleen ja yhteistyön syventämiseksi EU:n puolustusteollisuuden kanssa. Se muistuttaa, että G7-maiden ”ERA-lainat Ukrainalle” -aloitteen (Extraordinary Revenue Acceleration Loans for Ukraine) kaikkien osien, myös sen sotilaallisten tarpeiden osan, täytäntöönpano on tärkeää, ja kehottaa panemaan mahdollisimman pikaisesti täytäntöön Euroopan rauhanrahaston puitteissa tehdyt päätökset. Se myös kehottaa neuvostoa vauhdittamaan työtä Ukrainaa tukevan EU:n sotilaallisen avustusoperaation vahvistamiseksi.
4. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Ukrainan tukivälineen vakaaseen täytäntöönpanoon. Tukivälineestä Ukrainalle vuonna 2024 suoritettavat maksut ovat yhteensä 16,2 miljardia euroa. Vuonna 2025 tukivälineen maksujen odotetaan olevan 12,5 miljardia euroa. Lisäksi Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille G7-maiden 45 miljardin euron (50 miljardin Yhdysvaltain dollarin) suuruisen ”ERA-lainat Ukrainalle” -aloitteen nopean täytäntöönpanon Ukrainan nykyisten ja tulevien sotilaallisten, budjetti- ja jälleenrakennustarpeiden tueksi. Euroopan unioni aikoo käynnistää aloitteen mukaisten maksujen suorittamisen tammikuussa, ja niitä maksetaan yhteensä 18,1 miljardia euroa vuonna 2025. Kaikkien asiaankuuluvien oikeudellisten ja rahoituksellisten näkökohtien käsittelyä jatketaan.
5. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen, että kaiken sotilaallisen tuen tarjoamisessa kunnioitetaan kaikilta osin tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa ja otetaan huomioon kaikkien jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusedut.

6. Eurooppa-neuvosto tuomitsee jyrkästi sen, että Venäjä on tarkoituksellisesti kiihdyttänyt kampanjaansa Ukrainan energia- ja muuta siviili-infrastruktuuria vastaan tarkoituksenaan käyttää alkavaa talvea aseena. Se kehottaa lisäämään aineellista tukea ja nopeuttamaan sen toimittamista, jotta Ukraina voisi pitää sähköinfrastruktuurinsa toiminnassa. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto kiittää jäsenvaltioita, erityisesti Ukrainan naapurimaita, sähkön viennistä Ukrainaan ja korostaa tarvetta lisätä vientiä edelleen. Se kehottaa myös laajentamaan Ukrainan ja Moldovan tasavallan energiajärjestelmien integrointia unionin energiaverkkoon ensisijaisena toimenä.
7. On jatkettava toimia, joilla rajoitetaan entisestään Venäjän kykyä käydä sotaa. Tältä osin Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen 15:n Venäjän vastaisen pakotepaketin hyväksymiseen sekä ”varjolaivastoa” koskeviin toimenpiteisiin. Se myös toistaa kehoituksensa panna pakotteet tehokkaasti täytäntöön kaikilta osin sekä ottaa käyttöön uusia keinoja ja toteuttaa lisätoimia, joilla torjutaan niiden kiertämistä muun muassa kolmansien maiden kautta. Euroopan unioni on edelleen valmis lisäämään painetta Venäjää kohtaan muun muassa ottamalla käyttöön uusia pakotteita. EU:n lainsäädännön mukaisesti Venäjän varojen olisi pysyttävä pysäytettyinä, kunnes Venäjä lopettaa hyökkäyssotansa Ukrainaa vastaan ja korvaa sille sodan aiheuttamat vahingot.
8. Eurooppa-neuvosto tuomitsee jyrkästi kolmansien maiden sekä niissä vaikuttavien toimijoiden ja yhteisöjen tuen, jonka avulla Venäjä voi jatkaa hyökkäyssotaansa Ukrainaa vastaan. Aseiden siirrot ja sotilaallisen yhteistyön syventäminen Venäjän sekä Pohjois-Korean ja Iranin välillä sekä Pohjois-Korean joukkojen lähettäminen Venäjälle ja niiden käyttö taistelukentällä Ukrainaa vastaan merkitsevät sodan kansainvälistä eskaloitumista, millä on vakavia seurauksia kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle. Eurooppa-neuvosto kehottaa kaikkia maita lopettamaan välittömästi kaiken suoran tai välillisen avun Venäjälle sen Ukrainaa vastaan käymässä hyökkäyssodassa.

9. Euroopan unioni on edelleen sitoutunut tukemaan kansainvälisten kumppaneiden kanssa koordinoiden Ukrainan vahinkojen korjaamista sekä sen elpymistä ja jälleenrakentamista. Ukrainan elpymistä käsittelevä konferenssi, jonka Italia järjestää heinäkuussa 2025, on tältä osin tärkeä. Euroopan unioni jatkaa tiivistä yhteistyötä Ukrainan kanssa ja tukee sen uudistuspyrkimyksiä tiellä kohti liittymistä Euroopan unioniin.

II LÄHI-ITÄ

10. Eurooppa-neuvosto keskusteli Lähi-idän tilanteesta ja viimeaikaisista tapahtumista. Se palauttaa mieleen aiemmat Lähi-itää koskevat päätelmänsä.
11. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Israelin ja Libanonin välillä 27. marraskuuta 2024 tehtyyn tulitaukosopimukseen, joka oli tulosta erityisesti Ranskan ja Yhdysvaltojen välitystoimista. Se kehottaa osapuolia panemaan tulitauon sovitun mukaisesti täytäntöön ja noudattamaan täysimääräisesti ja symmetrisesti YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa 1701. Eurooppa-neuvosto palauttaa tässä yhteydessä mieleen YK:n väliaikaisten rauhanturvaajajoukkojen (UNIFIL) erittäin tärkeän vakauttavan roolin Etelä-Libanonissa. Euroopan unioni tukee edelleen Libanonin valtion suvereniteettia, alueellista koskemattomuutta ja valtiorakenteiden kehittämistä muun muassa osallistumalla Libanonin asevoimien lujittamiseen. Eurooppa-neuvosto kehottaa Libanonin poliittisia johtajia toteuttamaan tarvittavat toimet poliittisesta ja taloudellisesta umpikujasta pääsemiseksi muun muassa valitsemalla nopeasti presidentin.

12. Eurooppa-neuvosto ilmaisee syvän huolensa seurauksista, joita 28. lokakuuta 2024 hyväksytyllä Israelin lainsäädännöllä on UNRWA:n valmiuksille toteuttaa ratkaisevan tärkeää toimeksiantoaan. Eurooppa-neuvosto painottaa palestiinalaispakolaisten avustusjärjestön UNRWA:n olennaisen tärkeää roolia siviiliväestön keskeisenä tukijana sekä Gazassa että koko alueella. UNRWA:n toimintasuunnitelman jatkuva toteuttaminen on keskeisen tärkeää.
13. Eurooppa-neuvosto toistaa vaatimuksensa, että Gazaan on saatava välitön tulitauko, kaikki panttivangit on vapautettava ehdoitta, merkittävän humanitaarisen avun perillepääsyä on kiireellisesti parannettava ja keskeytymätöntä jakelua kaikkialle Gazaan tehostettava, ja väkivaltaisuuksien on päätyttävä pysyvästi, YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2735 mukaisesti.
14. Eurooppa-neuvosto toistaa, että Euroopan unioni on sitoutunut kansainväliseen oikeuteen sekä asiaankuuluvien YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaisesti kahden valtion ratkaisuun perustuvaan kattavaan, oikeudenmukaiseen ja kestäväan rauhaan, jossa kaksi demokraattista valtiota, Israel ja Palestiina, elävät rinnakkain turvallisten ja tunnustettujen rajojen sisällä. Euroopan unioni on valmis osallistumaan kaikkiin tähän ratkaisuun tähtääviin pyrkimyksiin ja kehottaa kaikkia osapuolia pidättymään toimista, jotka ovat haitallisia sen toteutuskelpoisuudelle. Euroopan unioni tukee edelleen palestiinalaishallintoa auttaakseen sitä vastaamaan kiireellisimpiin tarpeisiinsa, rakentamaan institutionaalisia valmiuksiaan ja toteuttamaan uudistusohjelmansa.

15. Assadin rikollisen hallinnon kaaduttua Syyriassa Eurooppa-neuvosto painottaa, että tämä on historiallinen tilaisuus maan yhdistämiseen ja uudelleenrakentamiseen sekä korostaa sellaisen osallistavan ja syyrialaisjohtoisen poliittisen prosessin merkitystä, joka vastaa Syyrian kansan oikeutettuja toiveita YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2254 keskeisten periaatteiden mukaisesti. Tältä osin Euroopan unioni tukee YK:n Syyrian-erityislähettilään työtä. Syyrian itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta turvallisten rajojen sisällä olisi kunnioitettava täysimääräisesti kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tarpeen varmistaa ihmisoikeuksien toteutuminen, myös naisten oikeuksien osalta, mihinkään uskonnolliseen tai muuhun ryhmään rajoittumaton hallinto ja uskonnollisiin ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden suojele sekä Syyrian kulttuuriperinnön suojaaminen. Se kehottaa kaikkia osapuolia säilyttämään kansallisen yhtenäisyyden, varmistamaan siviiliväestön suojelun ja julkisten palvelujen tarjoamisen sekä luomaan edellytykset, jotka YK:n pakolaisjärjestön määritelmän mukaisesti mahdollistavat osallistavan ja rauhanomaisen poliittisen siirtymän ja turvallisen, vapaaehtoisen ja ihmisarvoisen paluun syyrialaispakolaisille. Eurooppa-neuvosto myös korostaa, että on tärkeää torjua terrorismia, estää terroristiryhmien uudelleen aktivoituminen ja tuhota Syyrian jäljellä olevat kemiallisten aseiden varastot. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota ja ulkoasiainedustajaa toimittamaan neuvostolle vaihtoehtoja toimenpiteiksi, joilla tuetaan Syyriaa.

III EU MAAILMASSA

16. Eurooppa-neuvosto kävi strategisen keskustelun EU:n maailmanlaajuisesta poliittisesta yhteistyöstä ja prioriteeteista nykyisessä geopolitiisessa tilanteessa.

IV SELVIYTYMISKYKY, VARAUTUMINEN, KRIISIEN EHKÄISY JA HALLINTA

17. Eurooppa-neuvosto vahvistaa Sauli Niinistön Euroopan siviili- ja puolustusvalmiuden vahvistamisesta laatiman raportin mukaisesti, että on tärkeää ja kiireellistä vahvistaa selviytymiskykyä, varautumista, kriisien ehkäisyä ja hallintaa koskevia valmiuksia uhkaympäristön muuttuessa ja ilmastomuutoksesta ja ympäristön tilan heikkenemisestä johtuvien luonnonkatastrofien lisääntyessä. Eurooppa-neuvosto katsoo strategisen ohjelman sekä kesäkuussa 2023 ja maaliskuussa 2024 annettujen Eurooppa-neuvoston päätelmien pohjalta, että tehostettu ja koordinoitu sotilaallinen ja siviilivalmius sekä strateginen kriisinhallinta ovat tarpeen kaikki uhat ja koko yhteiskunnan kattavassa lähestymistavassa. Tämä olisi toteutettava osallistavalla ja syrjimättömällä tavalla ja tarvittaessa synergiaa Naton kanssa, rajoittamatta tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonnetta ja ottaen huomioon kaikkien jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusedut. Tämä uusi valmiusajattelu on tarpeen, jotta voidaan vahvistaa EU:n selviytymiskykyä, suojella sen arvoja, turvata sen taloudellinen menestys ja kilpailukyky sekä sopeutua ilmastomuutokseen.
18. Eurooppa-neuvosto kannustaa muun muassa tulevaa varautumisstrategiaa silmällä pitäen jatkamaan työtä, jolla vahvistetaan yhdenmukaisella tavalla EU:n ja jäsenvaltioiden selviytymiskykyä, varautumista ja niiden valmiuksia ehkäistä ja hallita kriisejä. Se kehottaa komissiota, ulkoasiainedustajaa ja neuvostoa tutkimaan erilaisia työlinjoja ja jäsenvaltioiden tueksi toteutettavia EU:n tason toimia erityyppisten kriisien erityispiirteet huomioon ottaen sekä jäsenvaltioiden vastuita ja toimivaltaa kunnioittaen.

V MUUTTOLIIKE

19. Eurooppa-neuvosto arvioi muuttoliikkeestä antamiensa päätelmien täytäntöönpanon edistymistä. Se pani merkille komission puheenjohtajan äskettäisen kirjeen kiinnittäen erityistä huomiota meneillään olevaan tärkeään työhön, joka koskee ulkoista ulottuvuutta, hyväksytyn EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoa ja voimassa olevan lainsäädännön soveltamista, laittoman muuttoliikkeen ehkäisemistä ja torjuntaa, myös uusien keinoin EU:n ja kansainvälistä lainsäädäntöä noudattaen, kiireellisiä toimia paluun helpottamiseksi, lisäämiseksi ja nopeuttamiseksi, turvallisia lähtömaita, välineellistämisen, ihmiskaupan ja muuttajien salakuljetuksen torjuntaa sekä kansallisen toimivallan mukaisia turvallisia ja laillisia väyliä. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen komission aikomukseen ehdottaa paluuta koskevaa lainsäädäntöä alkuvuonna 2025, kehottaa lainsäätäjiä edistämään ensisijaisesti muuttoliikkeeseen liittyviä asiakirjoja sekä panee merkille muuttoliikkeen aseena käyttämistä ja turvallisuuden vahvistamista EU:n ulkorajoilla koskevan komission tiedonannon.

VI MUUT ASIAT

Laajentuminen ja uudistukset

20. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen aiemmat päätelmänsä ja 6. lokakuuta 2023 antamansa Granadan julistuksen ja korostaa strategisen ohjelmansa mukaisesti, että laajentuminen on edelleen tärkeä geostrateginen investointi rauhaan, turvallisuuteen, vakauteen ja vaurauteen. Sekä unionilla että jäseniksi pyrkivillä on laajentumisprosessin uuden dynamiikan ja saavutuksiin perustuvan toimintatavan mukaisesti velvollisuus hyödyntää tätä tilaisuutta parhaalla mahdollisella tavalla.
21. Eurooppa-neuvosto vahvistaa laajentumista koskevat päätelmät, jotka neuvosto hyväksyi 17. joulukuuta 2024.

Moldovan tasavalta

22. Eurooppa-neuvosto kiittää Moldovan tasavallan viranomaisia siitä, että presidentinvaalit ja kansanäänestys EU:hun liittymisen sisällyttämisestä perustuslakiin saatiin toimitetuksi onnistuneesti huolimatta Venäjän maan demokraattisia instituutioita heikentävistä hybriditoimista. Se panee tyytyväisenä merkille, että Moldovan tasavallan kansalaiset ovat sitoutuneita Euroopan yhdentymiseen.
23. Euroopan unioni jatkaa tiivistä yhteistyötä Moldovan tasavallan kanssa maan selviytymiskyvyn ja vakauden parantamiseksi ja sen uudistuspyrkimysten tukemiseksi tiellä kohti EU:ta muun muassa panemalla täytäntöön Moldovan tasavallan kasvusuunnitelman ja hyväksymällä nopeasti uudistus- ja kasvutukivälineen.
24. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota tarkastelemaan kiireellisesti uusia keinoja tarjota apua Moldovan tasavallalle sen energiaturvallisuuden vahvistamisessa.

Georgia

25. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen kesäkuussa 2023 ja maaliskuussa 2024 antamansa päätelmät ja toistaa vakavan huolensa Georgian hallituksen ottamasta toimintalinjasta, joka on Euroopan unionin perustana olevien arvojen ja periaatteiden vastainen. Se pitää valitettavana Georgian hallituksen päätöstä lykätä maan EU-jäsenyysprosessia vuoteen 2028 saakka.
26. Eurooppa-neuvosto tuomitsee jyrkästi väkivallan rauhanomaisia mielenosoittajia, poliitikkoja ja median edustajia vastaan. Georgian viranomaisten on kunnioitettava kokoontumis- ja sananvapautta sekä pidättäydyttävä voimankäytöstä. Kaikki väkivallanteot on tutkittava, ja syylliset on saatettava vastuuseen.
27. Eurooppa-neuvosto korostaa unionin olevan valmis tukemaan edelleen Georgian kansan Eurooppaan suuntautuvia pyrkimyksiä ja maan liittymisprosessia, mikäli Georgian viranomaiset kääntävät nykyisen suuntauksen.

Hybriditoimet

28. Eurooppa-neuvosto tuomitsee jyrkästi Venäjän EU:ta ja sen jäsenvaltioita vastaan käymän hybridikampanjan, johon kuuluu sabotaasia, kriittisen infrastruktuurin häirintää, kyberhyökkäyksiä, tiedonmanipulointia ja häirintää sekä yrityksiä heikentää demokratiaa, myös vaaliprosessia, Euroopan unionissa ja sen jäsenvaltioissa. Se on tyytyväinen Venäjän epävakauttavan toiminnan johdosta määrättävien rajoittavien toimenpiteiden uuden kehyksen puitteissa tehtyihin ensimmäisiin merkintöihin. Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot vahvistavat edelleen selviytymiskykyään ja käyttävät kaikkia mahdollisia keinoja ehkäistäkseen ja estääkseen Venäjän hybriditoimintaa ja vastatakseen siihen.

Vapaus, turvallisuus ja oikeus

29. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen neuvoston päätökseen Bulgarian ja Romanian kanssa yhteisillä ja niiden välisillä sisäisillä maarajoilla tehtävien henkilötarkastusten lopettamisesta 1. tammikuuta 2025.
30. Eurooppa-neuvosto vahvistaa neuvoston 12. joulukuuta 2024 hyväksymät lainsäädännön ja operatiivisen toiminnan eteenpäin viennin strategiset suuntaviivat vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella.

Venezuela

31. Eurooppa-neuvosto on edelleen huolestunut Venezuelan tilanteesta. Se kehottaa vapauttamaan kaikki poliittiset vangit ja Venezuelaa täyttämään kansainvälisen oikeuden mukaiset sitoumuksensa. Euroopan unioni aikoo hyödyntää kaikkia käytössään olevia välineitä tukeakseen demokratiaa sekä rauhanomaista ja osallistavaa siirtymää Venezuelassa.

*

* *

Mayotten tuhoisien äärimmäisten sääilmiöiden johdosta Eurooppa-neuvosto ilmaisee syvimmän osanottonsa ja solidaarisuutensa Mayotten väestölle.